

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyně JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **Z.Š.**

proti

žalované: **Česká advokátní komora**
sídlem Národní 118/16, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 7. 2024, č. j.: 10.04-000022/24-0003,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

[1] Žalobkyně napadla shora uvedené správní rozhodnutí, kterým předseda České advokátní komory neurčil advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu podle ust. § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „*zákon o advokacii*“). Žádost žalobkyně o poskytnutí právní služby se týkala řízení před Ústavním

soudem o ústavní stížnosti proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2024, čj. 6 As 328/2023-32.

[2] Žalobkyně napadla rozhodnutí v celém rozsahu a domáhala se jeho zrušení a vrácení věci žalované k dalšímu řízení. Nesouhlasí s rozhodovacím důvodem a namítá nepřezkoumatelnost a změnu rozhodovací praxe. Uvádí, že se dovolává znění ust. § 18 odst. 2 a § 18c odst. 3 zákona o advokacii, kdy rozhodovací praxe nemá oporu v tomto zákoně, poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 2 Afs 47/2004-83, a na odlišné rozhodnutí žalované ze dne 30. 8. 2023, čj. 10.01-000405/23/002, kdy jí byl advokát určen bez požadavku, který má žalovaná nyní. Odkaz žalované na dva rozsudky Městského soudu v Praze, který je uveden v odůvodnění napadeného rozhodnutí, považuje za nepřipadný, neboť se jednalo o poskytnutí bezplatné právní služby, nikoliv služby za úplatu. Dále namítá, že žalovaná ignorovala změnu formuláře žádosti v návaznosti na nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 44/21 a s tím spojenou novelu zákona o advokacii, a uvádí, že lze pochybovat o zákonnosti přílohy č. 5 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 120/2018 Sb. Odkazuje rovněž na vyjádření žalované v řízení před Ústavním soudem sp. zn. Pl. ÚS 44/21, resp. na jeho odst. 52. Namítá nerespektování předchozí praxe a legitimního očekávání.

[3] Žalovaná s podanou žalobou nesouhlasila a navrhovala ji zamítnout jako nedůvodnou. Je nutné rozlišovat žádost o poskytnutí bezplatné právní služby či služby za úplatu, předchozí rozhodovací praxe byla dána nálezem Ústavního soudu a dosud neexistující právní úpravou, která od 1. 1. 2024 je jasná. Povinnost je dána přímo zákonem o advokacii, nikoliv vyhláškou ministerstva.

[4] Při ústním jednání účastníci na svých procesních návrzích setrvali, ústní jednání proběhlo v nepřítomnosti žalobkyně, která se z něj omluvila.

[5] V odůvodnění napadeného rozhodnutí je po citaci zákonných ustanovení uvedeno, že žalobkyně v žádosti neuvedla jména alespoň dvou oslovených advokátů, proto nejsou splněny zákonné podmínky pro vyhovění žádosti, odkázáno je na rozsudek zdejšího soudu ze dne 25. 7. 2023, čj. 17 A 93/2022-42 a ze dne 28. 6. 2023, čj. 15 A 73/2021-31.

[6] Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu (ust. § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s.ř.s.“), a o důvodnosti podané žaloby uvážil takto.

[7] Podle ust. § 18c odst. 3 zákona o advokacii ve znění účinném od 1. 1. 2024: „*Nejde-li o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3, je žadatel povinen v žádosti podle odstavce 2 doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.*“.

[8] V posuzované věci podle názoru soudu zákonné znění zcela jasně a zřetelně stanoví povinnost žadatele v žádosti uvést jména alespoň dvou oslovených advokátů. Tuto

povinnost stanoví zákon a pokud jí žadatel nesplní, není možné jeho žádosti z tohoto důvodu vyhovět. Tato povinnost je pak rovněž výslovně uvedena i v příloze č. 5 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 120/2018 Sb. v rovněž novelizovaném znění. Z tohoto důvodu soud nemá žádnou pochybnost o zákonnosti této přílohy, jak poněkud bez další argumentace namítá žalobkyně v žalobě, neboť tato příloha odpovídá zákonné povinnosti.

[9] Pokud žalobkyně namítá jinou rozhodovací praxi žalované před 1. 1. 2024, pak ani tato námitka nemůže být úspěšná, neboť je zjevné, že jiná rozhodovací praxe se vztahovala k jiné právní úpravě. Proto mohla být rozdílná, což však nic nemění na tom podstatném, čímž je znění zákona účinné od 1. 1. 2024. Právě nová právní úprava v reakci na kasační nálezy Ústavního soudu jednoznačně upravila podmínky pro možné poskytnutí právní služby za úplatu, a to výslovným požadavkem, aby před takovým rozhodnutím žadatel doložil, že předtím oslovil dva advokáty. Smysl tohoto zákonného požadavku je podle názoru soudu zřejmý – vztah mezi advokátem a jeho klientem je vztahem, který musí charakterizovat vzájemná důvěra, proto zákon preferuje takový vztah, který vznikne na základě konsensuálního projevu vůle. Tento vztah vzájemné důvěry však nemusí být vždy naplněn, proto zákon dává advokátovi možnost takovou dohodu s klientem neuzavřít. Pokud k tomu dojde, a taková osoba chce zahájit řízení, kde je zastoupení advokátem povinné, neměla taková osoba (pokud nesplňovala zároveň podmínku nemajetnosti) příliš možností, jak účinně takové řízení vést. Právě proto na to reagoval jak nálezy Ústavního soudu, tak nová právní úprava, která takové osobě umožňuje advokáta ustanovit za úplatu. Tomu však musí předcházet doložení toho, že se taková osoba snažila o běžné právní zastoupení advokátem, které je založeno dohodou. Až poté, co to není možné, protože advokát nemá povinnost takovou dohodu uzavřít, může tato osoba požádat žalovanou o ustanovení advokáta, neboť objektivně nemá jinou možnost, jak v řízení úspěšně pokračovat. Podle názoru soudu je tak naprosto legitimní, že zákon před takovou situací, která není běžná, vyžaduje, aby tato osoba doložila, že se nejprve snažila své zastoupení advokátem řešit naprosto běžným způsobem, tedy dohodou s jí vybraným advokátem.

[10] Pokud žalobkyně odkazuje na vyjádření žalované v řízení před Ústavním soudem sp. zn. Pl. ÚS 44/21, pak to nemůže být pro posouzení v této věci jakkoliv závazné. Řízení před Ústavním soudem skončilo vydáním kasačního nálezu, a poté byla přijata nová zákonná úprava, kterou žalovaná svým rozhodnutím respektovala.

[11] Pokud žalobkyně namítá, že žalovaná v odůvodnění uvádí rozsudky zdejšího soudu, které nejsou na věc aplikovatelné, pak soud nevidí, v čem by se z nich nedalo vycházet – rozsudek ze dne 25. 7. 2023, čj. 17 A 93/2022-42 vykládá zákonné ustanovení § 18c odst. 3 zákona o advokacii a žalovaná jej použila pro zdůvodnění svého názoru, který je s těmito rozsudky v souladu. Rozsudek zdejšího soudu ze dne 28. 6. 2023, čj. 15 A 73/2021-31 se sice týká určení advokáta v případě bezplatného určení služby, ale výklad ust. § 18c odst. 3 zákona o advokacii je v něm obsažen. Bez ohledu na to však soud odkazuje na to, že výklad tohoto ustanovení považuje za naprosto jasný, a to i bez ohledu na uvedení těchto dvou rozsudků zdejšího soudu v odůvodnění rozhodnutí.

[12] V dané věci tak soud uzavírá, že podanou žalobu nepovažuje za důvodnou a proto ji zamítl (ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.).

[13] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Vzhledem k tomu, že žalovanému státu – vykonavateli veřejné správy - tyto nevznikly nad míru obvyklou jeho běžné činnosti, soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Podle ust. § 104 odst. 3 písm. a) s.ř.s. v případě, kdy městský soud rozhodoval po zrušení rozhodnutí Nejvyšším správním soudem, je kasační stížnost nepřipustná, mimo situaci, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 20. února 2025

JUDr. Ladislav Hejtmánek, v.r.
předseda senátu